

zdorovya (17.04.2020)

4. Україна: огляд реформи реформування системи охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0018/425340/WHO-WB-Joint-Report_UKR_Full-report_Web.pdf?ua=1 (09.04.2020)

5. Що потрібно знати про медичну реформу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tarashcha-rda.gov.ua/site/article?slug=so-potribno-znati-pro-medicnu-reformu> (10.05.2020)

Несправа М. В.,
доктор філософських наук, доцент,
професор кафедри міжнародних
відносин та туризму
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап існування людства позначає собою добу насиченого невизначеністю переходу, який науковці справедливо називають глобальною транзицією, — епохальною за значущістю та епічною за масштабами. Проблеми глобалізації у цьому контексті постають як безперечно актуальні та загальнозначущі, як найбільш значущий вектор розвитку цивілізації.

Глобалізацію можна уявити як певну парадигму соціального аналізу, коли йдеться про глобальний масштаб бачення проблем, найбільш універсальний засіб інтерпретації соціальної дійсності. Якщо раніше такий спосіб мислення вважався метафористикою чи абстрагуванням, то сьогодні глобальне мислення охоплює людство як реальну, а не цілком удавану цілісність і вимогливо ставить на порядок денний питання з переосмислення глибинних сенсів, ціннісних засад соціального існування. Однією з ознак сучасного світу, на жаль, стає питання щодо екологічної безпеки, що набуває глобального характеру.

Термін "екологія" до середини ХХ століття використовувався лише вузьким колом біологів. Значних змін інтерпретація терміну зазнала у 60-70-і роки ХХ століття, коли антропогенні зміни навколишнього середовища набули такого масштабу, що сама людина стала їх жертвою. Прямий зв'язок людини та екології обґрунтували В.І. Вернадський і А.Л. Чижевський, в 70-і роки ініціювали доповіді "Римського клубу", де розглядали проблеми екологічних основ існування людини. Організація Об'єднаних Націй (ООН) провела в 1972 р. в Стокгольмі першу міжнародну нараду з навколишнього середовища, де були обговорені різні аспекти екологічних проблем. Вперше було чітко поставлено питання про екологію людини. Так було введено нове розуміння "екології" взагалі і "екології людини" зокрема. Основні аспекти

соціально-природного та духовно-психічного розуміння "екології людини" були закріплені в червні 1992р. в Ріо-де-Жанейро в рішеннях "Конференції ООН по навколишньому середовищу і розвитку". На конференції дійшли висновку, що екологічна криза багато в чому була спровокована самою людиною. Вона одночасно і суб'єкт, і об'єкт екологічного процесу, і повинна взяти на себе відповідальність за раціональне використання природи.

На Конференції ООН був прийнятий термін "сталий розвиток" (Sustainable Development). Його сенс: "безперервне і тривале (без соціальних потрясінь і природних катастроф) існування людства на планеті". По-новому висвітилася і екологія людини.

У центрі сталого розвитку повинна стояти людина, що має право на здорове і плідне життя на шляху гармонії з природою. У своїй основі дана концепція містить складові: ідею рівності теперішніх та майбутніх поколінь; забезпечення реалізації політичних, соціально-економічних та екологічних прав наступних поколінь; максимальне збереження і відновлення природних ресурсів та пошук альтернативних джерел енергії.

Реалізація концепції сталого розвитку становить реальний інтерес для світової наукової спільноти загалом і вітчизняної зокрема, оскільки побудова оптимальної моделі суспільного розвитку сьогодні є обов'язковою і необхідною умовою життєзабезпечення людства. Над цією проблематикою працюють не лише окремі науковці, а й власне міжнародні організації, а саме: Організація Об'єднаних Націй та Римський клуб. Значні досягнення у розробці зазначеної концепції належать як зарубіжним дослідникам Д. Медоузу, А. Бартледу, так і вітчизняним В. Вернадському, М. Згуровському. Всі вони, у власних доробках, розглядають усі аспекти побудови даної моделі, а також прогнозують можливі результати запровадження того чи іншого курсу. Також дослідження цих науковців дали поштовх до розробки і запровадження законодавчих актів. Проте, загальним для усіх цих думок і концепцій є запровадження курсу на забезпечення таких самих умов наступним поколінням, які житимуть на планеті.

На нашу думку, стратегію сталого розвитку можна охарактеризувати як оптимальну, оскільки вона унеможливує виникнення конфліктних ситуацій на ґрунті політичних та світоглядних і будь-яких ідеологічних позицій. Дана концепція не проголошує правильність будь-яких політичних концепцій, і таким чином не може викликати, і спричинити наявність конфліктів на ґрунті політичних розбіжностей. Концепція сталого розвитку може бути реалізована у будь-якій країні світу незважаючи на політичну чи релігійну спрямованість, тому саме завдяки цьому ми можемо вважати її оптимальною для світової спільноти. Але ігнорування і відсутність культурно-ціннісного аспекту даної концепції призводить не лише до її недосконалості, а й до проблем із її запровадженням та реалізацією. Відсутність культурного аспекту призводить до унеможливлення створення загальної картини світового розвитку у руслі даної ідеології. Відсутність ціннісного аспекту призводить до значних труд-

нощів із усвідомлення принципів концепції сталого розвитку. Оскільки неможливо здійснювати моделювання суспільного розвитку без культурного та ціннісного аспектів. Відсутність яких унеможливорює формування нової людської свідомості, яка покликана змінити ставлення людини до власних потреб і комфортних умов існування. Таким чином відсутність обізнаності, прагнення до створення нового типу мислення і переосмислення людством власної діяльності, не дозволяє сьогодні реалізувати дану концепцію. Можливо саме цим і пояснюється відносна декларативність даної концепції у світі. Та відсутність обізнаності населення із даним впровадженням, яке сьогодні покликане стати світовою ідеологією єдиною для країн і націй.

1. Вернадский В. Неизбежность роста научного знания. Лекция на кооперативных курсах в Симферополе 18(31) октября 1920 г. / Вернадский В.И. публицистические статьи. – М.: Наука, 1995. С. 286-289.
2. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.3 / [Редкол.: С.В. Мочерний та ін.]. – К.: Академія, 2002. – 952 с.
3. Філософський енциклопедичний словник / [Редкол.: В.І. Шинкарук та ін.]. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.
4. Вернадский В.И. Научная мысль как планетное явление / В. И. Вернадский Философские мысли натуралиста - М.: Наука, 1988. - 520 с.
5. Згуровський М.З., Маторина Т.А., Прилуцький Д.О., Аброськін Д.А. Глобальне моделювання процесів сталого розвитку в контексті якості та безпеки життя людей // Системні дослідження та інформаційні технології 2008, No 1 С.7-32
6. Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. Сталій розвиток [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wdc.org.ua/uk/sustainable-development>

Процик Любов Сергіївна,
науковий співробітник
науково-організаційного відділу
Державного науково-дослідного
інституту МВС України,
кандидат психологічних наук

ВНУТРІШНЯ МІГРАЦІЯ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ НА ДІТЕЙ

Збройний конфлікт на сході України змусив багато родин жити в умовах окупації та війни, а декого – змінити своє місце проживання й тимчасово переміститися в інші регіони. Відповідно внутрішня міграція може зламати не тільки попередні усталені умови розвитку особистості, але й дезорієнтувати процес соціалізації дитини. Адже саме в дитинстві формуються ціннісні орієнтації та загальні особливості відповідної культури.

Проблеми теоретичного та практичного осмислення міграційних проце-